

มูลนิธิรณรงค์แพทย์บุญยงค์ วงศ์รักมิตร

การดูแลผู้ป่วย ด้วยหัวใจ

ฉบับสมบูรณ์

บนพื้นฐาน

การดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจบนพื้นฐาน..
W62 พ764ก 2564

B0009493
bib:13399116967

Humanized Health Care

นพ.พีชณู ชันตีพงษ์

คำนิยม

พระราชมนู

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหาร

เป็นเพื่อนร่วมห้องรร.เตรียมอุดมศึกษา วิทยาโก รุ่นที่ 33

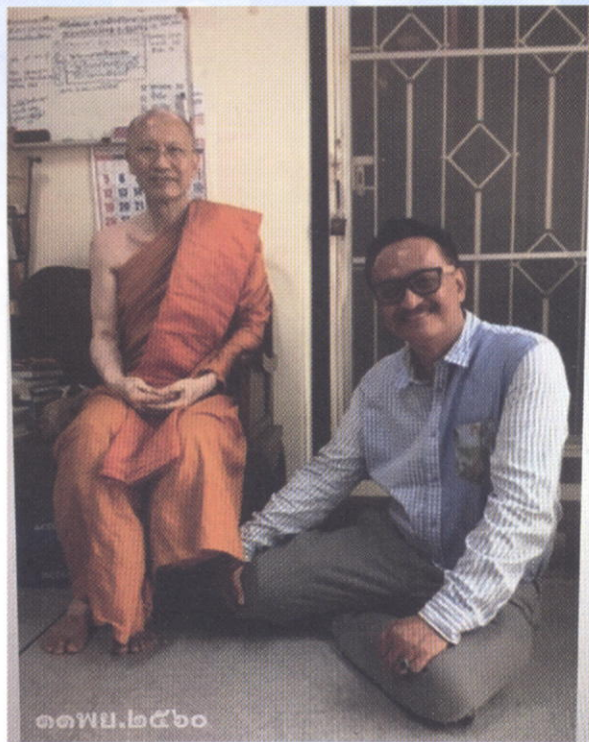
หลังจบการศึกษาจากคณะวิศวกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อุปสมบทที่วัดบวรฯ จนถึงปัจจุบัน

เป็นผู้ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจให้ นพ.พิชฌ

ในการสร้างคนดีแทนคุณแผ่นดิน ให้ข้อคิดไว้ว่า

“การสร้างคนดีนั้น ได้บุญมากกว่าสร้างวัด”

หนังสือเรื่อง “การดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจ บนพื้นฐานของความรู้” โดย “นายแพทย์พิชฌ ชั้นติพงษ์” เล่มนี้ เป็นการเขียนจากประสบการณ์การรักษาผู้ป่วยที่ใช้หลักผสมผสานกันทั้งความรู้ทางการแพทย์ ประสบการณ์อันยาวนาน และที่สำคัญยิ่งคือการใช้หัวใจในการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานด้วยหัวใจนั้น หมายถึงหัวใจที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม นั่นคือ เมตตาธรรม ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข กรุณาธรรม ความสงสารต้องการให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ อีกทั้งยังเป็นจริยธรรม คือการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง และงดงามสมควรเป็นแบบอย่างที่น่ายกย่องให้แก่อนุชนรุ่นหลัง โดยเฉพาะแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อจะได้เข้าใจและนำมาเป็นคติสอนใจให้ปฏิบัติตาม

ท่านผู้เขียนได้ปฏิบัติหน้าที่ของแพทย์โดยยึดมั่นใน “อิทธิบาท 4” อย่างแท้จริงมาโดยตลอด ท่านมี “ฉันทะ” ความต้องการที่จะเป็นผู้ช่วยเหลือผู้ป่วย, “วิริยะ” ความพากเพียรที่จะรักษาผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้หายจากความเจ็บป่วยนั้น, “จิตตะ” ความรับผิดชอบ ใส่ใจ เอาใจใส่ผู้ป่วยอย่างไม่ย่อท้อ และ “วิมังสา” การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุหาผลเพื่อให้การรักษาผู้ป่วยประสบผลสำเร็จในที่สุด “จิตตะ” นี้เองที่เป็นแก่นและที่มาของหนังสือเล่มนี้

นอกจากนี้ ท่านผู้เขียนยังได้นำวิชาความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้อื่น แก่สังคม และประเทศชาติ อย่างเต็มความสามารถจนเป็นผลสำเร็จน่าชื่นชมและยกย่อง สมดังพระพุทธดำรัสที่ตรัสว่าเป็น “อโมฆชีวิต” คือ ชีวิตที่ไม่ว่างเปล่าจากประโยชน์ ในชีวิตของคน ๆ หนึ่งตั้งแต่เกิดมาจนสิ้นชีวิต หากเขามุ่งแต่จะไขว่คว้าหาความสุขความสบาย ทรัพย์สินเงินทอง ชื่อเสียง เกียรติยศ ฯลฯ ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ เมื่อสิ้นชีวิตแล้วล้วนต้องทิ้งทุกสิ่งที่เคยไขว่คว้าหาทั้งหมดทิ้งสิ้น จึงนับเป็น “โมฆชีวิต” ยิ่งกว่านั้น หากเขาทำสิ่งที่เป็นโทษเป็นอกุศล ทำผิดศีลธรรม ผิดจรรยาบรรณ ชีวิตของเขาจะเป็นยิ่งกว่า “โมฆชีวิต” คือเป็นชีวิตที่ติดลบ และขาดทุนอย่างแท้จริง

แต่ในทางตรงกันข้าม หากเขาได้สั่งสมคุณประโยชน์ คุณงามความดี บุญกุศล อันสามารถนำติดตัวไปในภพชาติ ภายหน้าได้ การพัฒนาจิตใจให้มีคุณภาพสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งเรียกว่า “บารมี” นั้น จะพาชีวิตให้ไปถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้นั่นเอง อย่างนี้จึงจะนับได้ว่าเป็น “อโมฆะชีวิต” เป็นชีวิตที่คุ้มค่ากับการที่ได้เกิดมาเป็นคนในชาติหนึ่ง เพราะขณะมีชีวิตอยู่ก็สามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เมื่อจากไปแล้วบุญกุศลที่ได้สั่งสมไว้ก็จะทำให้ตนเองมีความสุขความเจริญในโลกหน้าอีกด้วย

ขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของท่านผู้เขียนที่ได้ถ่ายทอดสิ่งที่ควรรู้ให้แก่อนุชนคนรุ่นหลัง ที่จะได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของท่านผู้เขียน และสามารถนำไปปฏิบัติตามสืบไป

เขียนที่ W 62
น 764 ก 2564
เลขทะเบียน B.0009493
วันเดือนปี 19 พ.ย. 2564

พระราชมนู

(ฉลอง ชลิตกิจใจ)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหาร

สารบัญ

1....แล้วแต่คุณหมอ	16
2....Patient safety VS we safety	18
3....ใจเขา...ใจเรา	20
4....ถ้าเราดูแลพ่อแม่คนอื่นให้ดีแล้วหมอกคนอื่นยอมดูแลพ่อแม่เราดีด้วย	22
5....ความสุขที่แท้มีอยู่แต่ในงาน	24
6....Sufferer VS Healer	26
7....คาถากันการฟ้องร้อง	28
8....บาปไม่บาปอยู่ที่เจตนา	30
9....คนเราเกิดมาไม่เท่ากัน แต่เมื่อถึงเวลาจากไปขอให้ไปอย่างสมศักดิ์ศรี	33
10...การเรียนรู้จากความผิดพลาดเป็นการช่วยเหลือคนใช้รูปแบบหนึ่ง	36
11...สอนให้จำ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น	38
12...การดูแลผู้สูงอายุ ปัญหาสาธารณสุขที่ต้องคิดล่วงหน้า	41
13...ศรัทธา จะเกิดขึ้นได้ด้วยความดีบวกรเวลา	44
14...คนไข้โรคจิต เป็นคนไข้ที่ถูกลืม	47
15...ห้องฉุกเฉิน ปัญหาที่จะยังเป็นปัญหาต่อไป	49
16...โลกออนไลน์ ปัญหาคุกคามทางการแพทย์	52
17...ไฮเทค โลว์ทэх ต้นเหตุแห่งความขัดแย้ง	55
18...แพทย์รุ่นใหม่กับปัญหาสาธารณสุขในท้องถิ่น	58
19...การตายอย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	60
20...ธนาคารแห่งชีวิต	62
21...ธุรกิจทางการแพทย์	65
22...จิ้งจกหัก คนโบราณยังต้องหยุด	67
23...คนไข้ VIP	69
24...เครื่องมือสื่อสาร ปัจจัยสำคัญในการดูแลรักษาคนไข้	72
25...ฤดูใบไม้ร่วงในโรงพยาบาล	75
26...พยาบาล นางฟ้าของผู้ป่วย	78
27...การสัมผัส เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจ	81
28...การเยี่ยมบ้าน ภารกิจที่ต้องทำด้วยหัวใจ	84
29...ระบบเขตสุขภาพ ความหวังของคนไทยในยามเจ็บป่วย	87
30...เขตรรนาหน้าว่า “หมอฆ่าคน”	90
31...เมื่อผมต้องเป็นพยาน (ผู้เชี่ยวชาญ) ในศาล	93
32...ไม่ว่าการแพทย์จะก้าวหน้าไปเพียงใด การดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจ ยังเป็นสิ่งที่ทุกคนถวิลหา.....	96
33...ความคาดหวังของชุมชนในงานอนามัยแม่และเด็ก	99

34...แม่ ผู้ให้กำเนิดชีวิต (1)	103
35...แม่ ผู้ให้กำเนิดชีวิต (2)	106
36...แม่ ผู้ให้กำเนิดชีวิต (3)	109
37...อะไร...ทำให้เราเปลี่ยนไป ?	112
38...ความขัดแย้งจากการให้บริบาลทางการแพทย์	115
39...รพ.คุณภาพ รพ.คุณธรรม ความฝันสูงสุดของคนไข้ทุกคน (1)	118
40...รพ.คุณภาพ รพ.คุณธรรม ความฝันสูงสุดของคนไข้ทุกคน (2)	121
41...รพ.คุณภาพ รพ.คุณธรรม ความฝันสูงสุดของคนไข้ทุกคน (3)	124
42...นักสังคมสงเคราะห์ แม่พระของผู้ยากไร้	127
ตอนพิเศษ 1...จากสายพิรุณแห่งความดี สู่อายุนิเวศน์แห่งศรัทธา	130
43...เภสัชกร ผู้ปิดทองหลังพระเพื่อคนไข้	133
44...การทำงานตามรอยพระยุคลบาท (1)	136
45...การทำงานตามรอยพระยุคลบาท (2)	138
46...การทำงานตามรอยพระยุคลบาท (3)	141
47...การทำงานตามรอยพระยุคลบาท (4)	144
48...การทำงานตามรอยพระยุคลบาท (5)	146
49...เริ่มต้นจากตัวตน ชวนทุกคนเป็นคนดี (1)	149
50...เริ่มต้นจากตัวตน ชวนทุกคนเป็นคนดี (2)	151
51...เริ่มต้นจากตัวตน ชวนทุกคนเป็นคนดี (3)	153
52...เริ่มต้นจากตัวตน ชวนทุกคนเป็นคนดี (4)	155
53...เริ่มต้นจากตัวตน ชวนทุกคนเป็นคนดี (5)	158
ตอนพิเศษ 2...มุกิตา ผู้เกษียณอายุ	161
54...หมอฟัน ผู้บรรเทาความทุกข์ทรมานจากโรคในช่องปาก	164
55...การตั้งครุภีในวัยรุ่น ปัญหาเรื้อรังของสังคมที่รอการแก้ไขอย่างจริงจัง (1)	168
56...การตั้งครุภีในวัยรุ่น ปัญหาเรื้อรังของสังคมที่รอการแก้ไขอย่างจริงจัง (2)	170
57...การตั้งครุภีในวัยรุ่น ปัญหาเรื้อรังของสังคมที่รอการแก้ไขอย่างจริงจัง (3)	173
58...ทำไมคนไข้ถึงไวใจเรา วางใจเรา ?	176
59...ความผิดพลาดเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์	178
60...จริยธรรมวิชาชีพกับการแพทย์ที่ปลอดภัย	180
61...ศักดิ์ศรีของเราอยู่ที่ไหน ?	183
62...โรงพยาบาล...ความหวังของคนไข้ทุกคน	185
63...ภาวะวิกฤตของชีวิต...เราต้องเตรียมพร้อมตลอดเวลา	188
64...คุณธรรมและคุณภาพกับการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ 4.0	190
65...เวชปฏิบัติปริกำเนิดอย่างไร ?...ไม่ให้ถูกฟ้องร้อง	193
66...กว่าจะมาเป็น..... “แพทย์” (1)	198
67...กว่าจะมาเป็น..... “แพทย์” (2)	202